

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی

شکاف کام و لب

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح بیماری:

- شکاف کام و لب نقایص مادرزادی هستند که در آن بافت دهان یا لب در خلال تکامل جنین به خوبی تشکیل نشده اند. البته شکاف کام و لب جزء نقایص مادرزادی قابل ترمیم هستند.
- شکاف لب به شکل یک سوراخ یا شکاف باریک روی پوست لب بالا است که می تواند تا بینی گسترش یابد. شکاف کام یک سوراخ در سقف دهان و حفره بینی است. بعضی از بچه ها هم شکاف کام و هم شکاف لب دارند و برخی دیگری از شکاف ها را به تنهایی دارند پسرها به نسبت دخترها بیشتر به شکاف لب مبتلا می شوند در حالی که دخترها بیشتر به شکاف کام مبتلا می شوند.

سه نوع متفاوت از شکاف ها وجود دارد:

- شکاف لب بدون شکاف کام
- شکاف کام بدون شکاف لب
- شکاف لب و کام با هم

علائم:

- شکاف کام و لب بلافاصله پس از تولد کودک قابل تشخیص است و نشانه آن در واقع همان بروز شکاف در محل است.

علل شایع:

- علت ایجاد این شکاف ها ناشناخته است اما پزشکان معتقد هستند که محیط و ژنتیک هر دو، در ایجاد شکاف ها موثر هستند (مانند مصرف بعضی داروها یا مصرف الکل در دوران بارداری)

عوارض احتمالی:

- عوارضی که به دنبال این مشکلات ممکن است فرد را تهدید نماید به موارد زیر می توان اشاره نمود:
- افزایش احتمال سرما خوردگی، کاهش شنوایی، اشکال در سخن گفتن و مشکلات دندانانی مانند نبودن یک دندان، دندان زیاد یا نابجا و یا بد شکل بودن آن ها
- این کودکان مستعد عفونت های گوش نیز می باشند
- کودک مبتلا به شکاف کام دارای مشکلاتی در حفره بینی به هنگام تغذیه می باشد. جهت تغذیه این نوزادان سر پستانک های ویژه ای تهیه شده است تا به کودک جهت تغذیه، کمک کند.

تشخیص:

- پزشک جهت تشخیص و درمان اقدامات زیر را انجام می دهد:
- شکاف لب و کام علائمی در ظاهر صورت کودک ایجاد می کنند که معمولاً در سونوگرافی قبل از تولد نیز قابل تشخیص می باشد. در غیر این صورت بلافاصله بعد از تولد تشخیص داده می شود.

- کودک باید از نظر شنوایی، گفتار، تغذیه، دندان ها و عواطف بررسی شود و اقدامات لازم برای او انجام پذیرد.

درمان:

- درمان اصلی شکاف ها جراحی است که معمولاً در سنین 12-18 ماهگی انجام می گیرد. شکاف لب اغلب به یک عمل جراحی ترمیمی نیاز دارد به ویژه اگر یک طرفه باشد. در طی این عمل جراح یک برش دو طرف شکاف ایجاد می کند، که از لب تا سوراخ بینی امتداد دارد و سپس دو طرف به همدیگر بخیه می شوند.

◆ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمائید؟

- 7 روز بعد از عمل جهت برداشتن
- در صورت مشاهده علائم عفونت، گرمی، بوی بد، ترشح، تورم، قرمزی و افزایش درد
- جهت کنترل شنوایی کودک

- شکاف لب دو طرفه ممکن است به دو جراحی نیاز داشته باشد. جراحی شکاف کام به دلیل نیاز به ساختن یک کام جدید مشکل تر است ایجاد کام جدید باعث کاهش شانس عفونت های گوش میانی، بهبود در رشد دندان ها و استخوان های صورت کودک و پیشرفت تغذیه و توانایی سخن گفتن می شود. جهت ترمیم شکاف کام چندین جراحی انجام می شود که به عمق و بزرگی سوراخ بستگی دارد.

- جراحی ها معمولاً 6 ماه یکبار انجام می شوند که جراح کودکان طی معاینات مکرر زمان انجام جراحی را برای کودک پیش بینی می کند.

◆ فعالیت :

- محدودیت ندارد، فقط در مورد فعالیت پس از عمل با پزشک مشورت کنید.

◆ رژیم غذایی و تغذیه :

- مایعات صاف شده به کودک بدهید و جهت شروع غذای سفت با پزشک مشورت کنید.

